

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštni stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petitvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Zemljiške knjige.

Ta članek bo kratek pa važen za naše ljudstvo. Zato opozarjamo svoje čitatelje, da ga pazljivo prečitajo in uvažujejo naše nasvete.

Ne bomo govorili o tem, kaj so takozvane zemljiške knjige ali „gruntne bukve“, ker vemo, da je to našim čitateljem več ali manj znano. Toda o velikem pomenu teh knjig naši ljudje večinoma še vedno nimajo pravega pojma; zato pa zemljiške knjige pogosto ne kažejo resnice in posestnikom „kredit“ se le jemljejo namesto da bi jim ga večale.

Zemljiške knjige kažeje natanko, kaka nepremakljiva posestva ima kdo; kažejo nam pa tudi, ako so ta posestva čista ali zastavljena, komu, za koliko in po kakih pogojih. In to je velika dobrota c. kr. zemljiških knjig!

Ako upraša posestnik posojilo pri kaki posojilnici ali tudi pri zasebniku, pogleda ta najprej v zemljiško knjigo, da se prepriča, koliko ima prosilec posestva in ali je že kaj zadolžen. Pri mnogih posestnikih pa zemljiške knjige kažejo več dolga nego ga ima v resnici! Zakaj? Odgovor: Po nemarnosti ali pa vsled nevednosti!

Toda nemarnost in nevednost v tem slučaju je posestniku škodljiva, čisto celo nevarna. Marsikaki dolgovi so bili uknjiženi ali „intabulirani“ na posestvu, izbrisani pa niso bili, dasi so že davno plačani in pozabljeni. Velikokrat je očitno, da uknjiženi dolg je že davno plačan, pa ne izbrisan. Takó n. pr. so parcele, ki so vredne komaj par stotakov, obložene s tisočaki in desetstotaki dolga. Kakó to? Tiste parcele so spadale v prejšnjih časih h kakemu velikemu posestvu, na katerem je bilo uknjiženo veliko tisoč dolga; posestvo so pozneje prodali po manjših kosih, na katerih je ostal dolg še nadalje uknjižen.

Kaj se učimo iz tega? Odgovor je jasen: Ko kupimo kak svet ali kako posestvo, preglejmo natančno zemljiško knjigo, da ne bodo uknjiženi na njem dolgovi, katerih v resnici ni.

Pa še drugače je naše ljudstvo pogosto samo krivo, da ima na posestvih uknjižene dolgove, katere je že davno plačalo. Posestnik si izposodi recimo 500 gld. in upnik se uknjiži ali intabulira za to svoto na celo posestvo. Pozneje poplača svoj dolg in čisto niti pobotnice ne zahteva, marveč plača le „v pričo prič“, kakor pravijo; da bi dolg izknjižil ali izbrisal iz zemljiških knjig, na to niti ne misli, ali pa se mu zdi škoda stroškov — in dolg je še nadalje uknjižen. Ako tak posestnik prosi pozneje n. pr. pri

kaki posojilnici 500 gld. posojila, mu ravnateljstvo prošnjo kar odkloni, ker je videlo v zemljiški knjigi že 500 gld. na prvem mestu uknjiženega dolga, ki je sicer že plačan, česar pa ravnateljstvo ne more vedeti.

Pa tudi v hudo nevarnost utegne priti tak posestnik, namreč, da bi moral dolg še enkrat plačati. Ako upnik nagloma umrje in so med tem časom morebiti tudi priče umrle (drugih slučajev, ki so mogoči, niti ne omenjamo), nastopijo lahko dediči na podlagi zemljiške knjige s tožbo proti njemu in posestnik mora dolg zopet plačati.

Nauk: Kedarkoli poplačamo dolg, ki je uknjižen na naše posestvo, zahtevajmo vselej postavno pobotnico, s katero potem dolg izbrisemo iz zemljiške knjige.

Kupčijska in obrtniška zbornica v Gorici.

O tej prevažni zbornici pisali smo že toliko, da je cela zadeva gotovo povsem jasna vsem pazljivim čitateljem našega lista. Znano je tudi, da naše uredništvo prireja natančen imenik vseh trgovcev in obrtnikov v Gorici in v slovenskem delu naše dežele. Iz tega imenika si izpišemo vse take, ki imajo volilno pravico, in ko bodo razpostavljeni imeniki volilcev za prihodnjo volitev, bo naša skrb, da bodo vsi upisani. Potem bomo mogli primerjati, koliko je naših in koliko nasprotnih volilcev, ter na tej podlagi pričeti boj že prihodnjič, če tudi morebiti ne bo še upanja na zmago. Toda na tak način začnemo boj na najzanesljivejši podlagi, na kateri se nam mora prej ali slej posrečiti zaželjeni uspeh.

Da bi o pravem času imeli popolen imenik naših trgovcev in obrtnikov, obrnili smo se do raznih gospodov na deželi, da bi nam šli na roko pri tem težavnem delu. Doslej smo dobili imena in vse potrebne podatke iz goriškega, kanalskega, tolminskega in komenskega okraja. Rodoljubnim sotrudnikom presrečna hvala! Tiste rodoljube v ajdovskem, sežanskem, cerkljanskem, bolškem, tržiskem in korminskem okraju, do katerih smo se obrnili v posebnih pismih, prav nujno prosimo, naj bi nam do konca t. m. preskrbeli naprošene podatke, da bo naše delo popolno in takó obetajoče polagoma najlepši vspeh.

Koliko je naših trgovcev in obrtnikov z volilno pravico po našem imeniku, o tem naj sledi za danes skupno poročilo za cele okraje. Pozneje pa preidemo na posamične županije.

Goriški okraj ima 607 trgovcev in obrtnikov, ki plačujejo davek ali takozvano patento — in od teh jih ima volilno pravico le 95, kajti 303 jih plačuje le po 2 gld. 10 kr., 210 pa po 2 gld. 62½ kr. čiste erarne pridobnine. Ker pa sme voliti le oni, ki plača najmanj 3 gld., takó vsi ti nimajo volilne pravice. — Štiriinideset trgovcev in obrtnikov plačuje po gld. 3·15, edenindvajset po 4·20, dvajset po 5·25, sedem po 8·40, trije po 10·50, eden 15·75, dva po 21 gld., dva po 26·25, eden 31·50, trije po 42 in podgorska papirnica 1260 gld. — Volilci brez papirnice plačujejo le 662 gld. 35 kr. čistega davka, dočim nevolilci plačajo 987 gld. 55 kr. — Tu je jasen dokaz, da ogromna večina trgovcev in obrtnikov nima volilne pravice, dasi plačujejo več davka nego dosedanji volilci.

Kanalski okraj ima 187 trgovcev in obrtnikov, ki plačujejo patento, in sicer: 128 jih plačuje po gld. 2·10, 35 po 2·62½, deset po 3·15, osem po 4·20, in še pet višjih vrst davka po eden obrtnik. Prvi dve vrsti obsegata nevolilce, ki plačujejo 360 gld. 67½ kr. davka, dočim plačuje 23 volilcev le 117 gld. 60 kr. davka. V tem okraju je torej zopet ogromna večina trgovcev in obrtnikov, ki nimajo volilne pravice, dasi plačujejo trikrat več davka nego volilci.

V tolminskem okraju je 381 trgovcev in obrtnikov in med temi le 34 volilcev; nevolilci plačajo 729 gld. 75 kr. čiste erarne pridobnine, volilci pa le ubornih 190 gld. 30 kr. Tudi tu je torej očitna krivica, ki se godi ogromni večini trgovcev in obrtnikov. — Najmanjšo pridobnino 2 gld. 10 kr. plačuje 345 trgovcev in obrtnikov; po 2 gld. 62½ kr. plačujeta le dva; deset jih plačuje po gld. 3·15, štirinajst po 4·40, dva po 5·25, pet po 8·40, po eden pa plačujejo gld. 10·50, 15·75 in 21.—

V komenskem okraju je vseh trgovcev in obrtnikov 242 in med temi 57 volilcev. Koliko plačajo eni in drugi, nismo se utegnili prešteti; toda očitna je tudi tu krivica, ki se godi veliki večini naših trgovcev in obrtnikov, ki plačujejo večino davka, a nimajo volilne pravice za prevažno trgovinsko in obrtniško zbornico goriško.

Iz teh podatkov je očitna potreba splošne volilne pravice, katero je zahteval tudi odposlanec „Slovenskega bralnega in podpornega društva goriškega“ pri obrtni enketi na Dunaju; vsak trgovec in obrtnik, ki plačuje erarno pridobnino ali „patento“, če tudi najmanjšo, imeti bi moral tudi volilno pravico. Saj je v obrtni skupini

več razredov, zakaj bi ne volili v zadnjem tudi taki obrtniki, ki plačujejo le po gld. 2:10 in 2:62 $\frac{1}{2}$ erarne pridobnine? Napeti bo treba vse moči, da se spremení volilni red v tem zmislu!

Toliko za danes. Prihodnjič bi radi poročali o bolškem, cerkljanskem, sežanskem in ajdovskem okraju, za kar se zopet priporočamo naprošenim rodoljubom v istih okrajih da bi nam pravočasno doposlali potrebne podatke. Njihov trud bo v veliko korist celega naroda. Zato pridno na delo!

* * *

C. kr. namestništvo v Trstu je izdalo že naredbo za prihodnje volitve. Naznanilo je, da z novim letom izstopijo sledeči člani: I. Iz trgovinske skupine: Alpi Fr., Jona Samuel, Morpurgo Benedict, Venuti Josip in Dekleva Ivan (ki je prišel v zbornico kot namestnik po pokojnem Vincencu Trvisanu). — II. Iz obrtne skupine: a. iz prvega razreda Holzer Ernest, b. iz drugega Brass Miha in c. iz tretjega Bozzini Ernest, Brisco Ivan in Salvaterra Fioravante.

Dalje imenuje volilno komisijo, ki je takó-le sestavljena: predsednik namestniški svetovalec Alojz vitez Bosizio; mestni starašina Kürner; udje zbornice: Alpi, Morpurgo, Bozzini in Salvaterra.

V decembru bodo razporejeni že volilni imeniki in delo začne. V prihodnji številki izpregovorimo o načinu, kakó se vrše volitve. Na delo!

Narodna požrtvovalnost.

V poročilu o obnem zboru društva „Sloga“ v predzadnji „Soči“ smo videli, da so imeli društveni učni in vzgojevalni zavodi 4857 gld. 28 kr. dohodkov in 3421 gld. 19 kr. stroškov. — Med dohodki je bilo pa 2728 gld. 05 kr. radodarnih doneskov, od katerih je prišlo okoli 1900 gld. potom upravnistva našega lista.

Radodarni doneski so bili že vsi objavljeni v našem listu. A ker bi bil jako zanimiv razkaz, od kod je „Sloga“ dobivala največ podpore, potrudili smo se in našli sledeče številke:

Gorica dala je največ, namreč gl. 1259:93. — Ajdovščina gld. 140:80. — Prvačina gld. 64:13. — Rihemberg gld. 48:62. — Kanal gld. 39:62. — Trnovo nad Solkanom gl. 33:52. — Črniče 29 gld. — Sv. Križ vipavski 26:60. — Goričica na Vipavskem 26:35. — Brje 25:90. — Avče 25 gld. — Šempas 18:50. — Osek 18:36. — Solkan 17:95. — Miren 17:40. — Gabrije 16 gld. — Sv. Gora 15 gld. — Lisjaki 14:10. — Lokavec 14:50. — Šmarije 12:19. — Biljana 11:30. — Podgora 11:26. — Dornberg 10:15. — Gorenja Trebuša 10 gld. — Bilje 9:13. — Vrtojba 8:40. — Slovrenec 8:30. — Renče 6:70. — Srednje 6 gl. — Otlica 5:60. — Št. Andrež 5:40. — Lokve 5:10. — Gradno 5:10. — Št. Maver 5 gld. — Kozbana 5 gld. — Kozana 5 gld. — Lokovec 4:80. — Št. Ferjan 4 gld. — Št. Peter 4 gld. — Branica 4 gld. — Čepovan 3:60. — Kojško 3:30. — Ozeljan 3 gld. — Batuje

3 gld. — Vrtovin 3 gld. — Mirnik 2:75. — Saksidi 2:60. — Kamnje 2:05. — Rupa 2 gl. — Selo 1:80. — Pevma 1:63. — Sovodnje 1:61. — Malovše 1 gl. — Bate 20 kr.

Tolminski okraj: Tolmin 56:89. — Bolec 51:10. — Kobarid 48:10. — Volče 28:10. — Cerčno 18:80. — Sedlo 18:60. — Kobarški Kot 15 gld. — Podmelec 14:60. — Idrsko 13:60. — Kred 12 gld. — Idrija pri Bači 11:50. — Livek 7 gld. — Log 6:55. — Srpenica 6 gld. — Logje 5:43. — Orehek 5 gld. — Kneža 3:20. — Čezsoča, Št. Viška gora, Roče po 3 gld. — Grahovo 2 gl. — Ljubušnje in Podbrdo po 1:50. — Sv. Lucija, Trenta in Pečine po 1 gld. — Staroselo 80 kr.

Kras: Nabrežina 16:50. — Lokve 14:92. — Vojsčica 5:25. — Komen 5:20. — Škrbina 4:60. — Tomaj 3 gl. — Divača 2:50. — Devin 2 gld. — Sežana in Temnica po 1 gld. — Štorje 60 kr. — Kobiljaglava 50 kr.

Drugi kraji: neimenovani dobrotniki v raznih krajih (večinoma v gori naštetih) 111 gl. 36 kr. — Reka 50 gld. — Podgrad v Istri 42:60. — Opava (bratje Čehi) 15 gld. — Dunaj 14 gld. — Trst 13:61. — Logatec 12 gl. — Volovsko 11:50. — Dalmacija 10:30. — Furlanija 7 gld. — Šturje pri Ajdovščini 5:10. — Ljubljana in Rovinj po 6 gl. — Faal ob kor. železnici 5 gld. — Ostala Istra 3:30. — Lanišče v Istri 2 gld. — Št. Vid (Kranj.) 2 gl. — Bosna 2 gl. — Gmunden, Bazovica, Velikovec (Koroško), Pulj, Hotedersica (Kranj.) po 1 gld. — Opčine 50 kr.

Mi smo zabeležili radodarne doneske vselej po krajih, iz katerih so nam došli, kar pa velikokrat ne pomeni še tega, da so jih dali prebivalci istega kraja. Tolmin je n. pr. po našem izkazu dal 56:59 gld., a v tej svoti je marsikak goldinar duhovnika, župana, učitelja ali drugega rodoljuba, ki je bil slučajno v takej družbi v Tolminu, ki je zlagala za naše zavode. Vrh tega so dali „neimenovani“ odlično svoto, vsled česar tudi izkaz ne more biti povsem natančen. Zanimiv je pa vendarle v marsikakem pogledu in brez dvoma smo marsikomu ustregli, da smo ga sestavili in priobčili.

Kdo naj ne občuduje take uzorne požrtvovalnosti našega ljudstva? Čast in slava mu!

Za letošnjo šolsko leto ima „Sloga“ proračunjenih 4500 gld. stroškov. Ogromna svota to! Rodoljubi! Pomagajmo vsak po svoji moči, da bo mogla „Sloga“ izvršiti postavljeno nalogo. Bodimo vstrajni v dobrem delu tudi zanaprej, kajti dokler v Gorici nimamo slovenskih sol na mestne stroške, do tje moramo skrbeti sami za narodno vzgojo svoje mladine, ako hočemo, da si pridobimo kdaj v Gorici in s tem v celi deželi tisto veljavo, ki nam tiče. In ker „Slogini“ zavodi morajo vstrajati do označenega časa, zato je tudi vseh slovenskih rodoljubov sveta dolžnost, da po svoji moči podpirajo naše politiško društvo v tem vse hvale vrednem delovanju. Naj tedaj tudi zanaprej ne mine ni vesela ni žalostna prilika, ko bi se ne spominjali naše slovenske mladine v — našem Gorici.

Goriške novice.

Duhovske vesti. — Č. g. Ant. Jug v Vrtojbi dobil je vikarijat v Sovodnjah. — Č. g. Andrej Pavlica je imenovan provizorjem v Biljah. — Preč. g. Jož. Fabjan, župnik v Čepovanu, dobil je župnijo pri Sv. Luciji.

Podpirajmo domačo umetnost. — V predzadnji številki opozorili smo na slovenskega slikarja g. Ivana Gosarja, ki se je naselil v Gorici, v ulici treh kraljev. Tudi zadnji „Prim. list“ priporoča tega narodnega umetnika našej častiti duhovščini in pravi: „Bridke skušnje imamo iz preteklega časa; mnogokrat smo se morali dati psovati in namazati od naših nasprotnikov.“ — Upamo, da se to odslej ne bo več godilo, ko imamo domačega umetnika pri rokah!

Blaga oporoka. — V Gorici umrli č. g. M. Bolter zapustil je slovenskemu Alojzijevešču 500 gld. in eno srečko. — Tudi nekaj drugih darov došlo je zadnji čas za isti zavod.

Obravnava o zaplembi. — Št. 37. „Soče“ je bila zaplenjena zaradi članka proti dr. Maraniju, ki je v seji mestnega starašinstva goriskega silovito udrihal po Slovincih in po „Soči“. Prva instanca je potrdila zaplembo na podlagi §. 302. k. z. in §. 24. t. z., češ, da „Sočin“ članek hujska proti neki narodnosti in da ga je smatrati kot razširjanje že poprej zaplenjenega članka (v „Corrieru“). Naš urednik je podal utok proti tej razsodbi in v sredo 24. t. m. vršila se je obravnava pred drugo instanco.

Obravnava je predsedoval svetovalec Flegar; glasovalca sta bila svet. Gironcoli in pristav Dell'Ara; državno pravdnistvo zastopal je namestnik Zörner; zapisnikoval je vajenec (praktikant) Pinaucig, ki pa ni ničesa zapisoval, ker ne razume slovenskega jezika, v katerem se je vršila cela obravnava. Naš urednik zagovarjal se je sam. — Svet. Gironcoli prečita prvo razsodbo, italijansko utemeljevanje državnega pravdnistva in na to zaplenjeni članek iz „Soče“. — Namestnik drž. pravdnika Zörner pravi v svojem govoru, da „Sočin“ članek se mora na vsak način soditi po §. 24. t. z., kajti v vseh poglavitnih točkah se zлага z zaplenjenim člankom v „Corrieru“. Dalje članek hujska proti mestnemu starašinstvu, ki je sprejelo Maranijev predlog, in tudi proti italijanski narodnosti, katero starašinstvo zastopa. — Urednik je v svojem govoru pobijal trditve, da „Sočin“ članek je smatrati kot nekako daljno razširjevanje zaplenjenega članka v „Corrieru“, pač pa kot samostojno poročilo o dogodku v javni seji mestnega starašinstva. Dr. Marani je „Sočo“ naravnost izzval, da se je morala oglašiti s krepkim ugovorom. Urednik je obsirneje razpravljaj solkanski „napad“ in drzne trditve Maranijeve ter dokazoval, da članek v „Soči“, se nanaša edino le na Maranija in njegove somišljenike, in se ne obrača proti italijanski narodnosti. Zato tudi tu ni nikakega razloga k obsodbi po §. 302. k. z. — Na to je drž. pravd. zopet zagovarjal svoje stališče, urednik pa zopet na kratko ugovarjal. Sodišče odide

na posvetovanje; po 35 minutah se vrne in proglasi razsodbo, s katero odkloni utok in potrdi prvo razsodbo. — Urednik naznani vsklic in prosi prepis razsodbe z razlogi vred. Takó tedaj še ni končana ta zadeva! — Ta prilika nam dá priliko, da se pritožimo proti italijanskemu uradovanju državnega pravdnštva v zadevah čisto slovenskih strank. V našem slučaju je državno pravdnštvo zaplenilo slovenski list s slovenskim odlokom, a uloga za potrdilo prvi sodni instanci je italijanska; tudi vsi razlogi, kateri se potem prečitajo pri javni obravnavi, so pisani v italijanskem jeziku, kar slovenski stranki ne more ugajati. Ker je že zadnji občni zbor „Sloge“ sprejel na predlog in utemeljevanje našega urednika resolucijo, naj se odbor obrne na merodajna mesta, da bo javni tožnik vse Slovence tožil v slovenskem jeziku, zató hočemo biti dosledni, ker se nam je ponudila lepa prilika, in tudi sami poskusiti prijaznost višjih krogov do slovenskega naroda ter njihovo naziranje o narodni enakopravnosti.

„**Rinnovamento**“ bo izhajal odslej ob sobotah. Prihodnja številka izide jutri. — List se čedalje bolj utrjuje. Kdor more, naj ga podpira.

„**Slovanska knjižnica**“. — Razni slovenski listi jako pohvalno omenjajo dosedanja dva snopiča. Jutri teden izide tretji snopič, ki prinese na 64 straneh prav zanimivo berilo iz ruskega jezika.

Izpit z odliko je napravil briski rodoljub g. Josip Šfiligoj c. k. davčni praktikant v goroški c. k. glavni davkariji ter odšel k vojakom, pozdravlja znanec svoje. Vendar dajo tudi Brda rojake za više službe!

„**Goriški Sokol**“ priredi v svojih prostorih pri „Zlati zvezdi“ dne 29. oktobra 1893. ob 7½ zvečer veselico s sledečim sporedom: 1) „Zastava“ poje moški zbor. 2) „Pozdrav tamburašem“ deklamuje gospodična N. N. 3) Stopaj „Cvetka“ udara tamburaški zbor. 4) „Nek dušman vidi“ poje moški zbor. 5) Šaljiv prizor „Kako se je ženil“ — spisal in predstavlja Avg. Janša 6) „Kje dom je moj“ udara tamburaški zbor. 7) „Na straži“ poje moški zbor z bariton solo. 8) „Vitezovo slovo“ udara tamburaški zbor. 9) Igra „Zelnikov sin“ spisal J. Rosen, poslovenil Iv. Kalan. 10) „Lepa naša domovina“ udara tamburaški zbor. 11) „Srečkanje“ na 5 dobitkov. 12) Domača zabava. Ustopnina za ude 20 kr., za neude 30 kr., sedež 10 kr. Čisti dohodek je za pokritje stroškov društvenih godal. Radodarnosti se ne stavijo meje. Ustop je dovoljen samo društvnikom in povabljenim gostom, katerim se je izkazati z vabilom. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

„**Tamburaški zbor**“ „Goriškega Sokola“ nastopi prvič v nedeljo pri veselici istega društva. Tamburanje je poučeval več mesecev g. Matej Koršič, nadarjev glasbenik-samouk. S poučevanjem imel je mnogo truda, ker večina tamburašev se je morala učiti še le začetnim pojmom o glasbi. Toda po občudovanja vredni vstrajnosti učitelja in tamburašev premagane so vse ovire in zbor nastopi že v nedeljo. Želimo mu srečen nastop in dober

uspeh, ki naj bi ga osrečil za nadaljno gojitev lepe glasbene umetnosti na milodonečih naših narodnih tamburicah. — Ker bo „Sokolova“ veselica prva v jesenski dobi, nadejati se je, da bo udeležba obilna, kajti čisti dohodek veselice pripomore v pokritje stroškov, katere je imelo društvo z nakupom tamburic.

Zavarovance pri „Slaviji“ opozarjamo, da dokler ne preteče čas zavarovalni pogodbi, nihče ne more odstopiti; kdor pa že hoče na vsak način opustiti zavarovanje pri slovenskem zavodu in podpirati tuje židovske zavarovalnice, stori naj to v zmislu §. 9. zavarovalnih pogojev, ki so tiskani v vsaki knjižnici. — Ta opomin smo zapisali zató, ker čujemo, da neki B — r in P — ko hodita okoli zavarovancev pri „Slaviji“, nagovarjata jih k odstopu in pišeta odpovedi, ki pa so neveljavne, ako niso spisane o pravem času in v zmislu §. 9. Kdor jima gre na limanice, moral bo plačevati pri „Slaviji“ in pri novi zavarovalnici. Pozor torej, kdor noče imeti sitnostij in stroškov.

Novi sodniki so zadnje dni šli vsak na svoje mesto. G. Fr. Dukić iz Bolca v Sežano: v Bole pa je prišel iz Kopra g. pl. Bortolomei. — Iz Podgrada prišel je v Kanal g. Mat. Rutar; na njegovo mesto je ešl dr. Cristofolletti iz Gorice. — Vsi ti gospodje so prišli med slovensko ljudstvo, ker so dokazali, da znajo slovenski jezik. Upamo, da ga bodo tudi rabili v svojem poslovanju!

V Gorici je izpraznjeno mesto sodnega pristava. Neobhodno potrebno je, da pride zopet kak Slovenec v Gorico!

Dr. Pajer, odvetnik in deželni odbornik v Gorici, je govoril 18. t. m. na shodu, kateri je sklical gradski župan. Shod je razpravljal o previsoki cenitvi zemljišnega dohodka. Dr. Pajer je v svojem govoru prigovarjal vsem Furlanom na složnost, ako hočejo kaj doseči; gledati morajo tudi, da bodo ob prihodnjih volitvah vsi edini, da dobé svoje zastopnike v državnem zboru in ne tike, kakoršna sta v velikem posestvu (Alfred Coronini) in v kmečkih občinah (Jordan). Kar se tiče kmečkih občin, tam imajo Furlani sami oblast v rokah — toda v velikem posestvu, upamo, ne bo nikdar grozdje dozorelo po srčnih željah dr. Pajerja in njegovih somišljenikov. — Na istem shodu govoril je tudi dr. Lovisoni; mož čuti, da bo najbrž razpuščen državni zbor in treba mu je reklame.

Dva požarja sta naredila v nedeljo teden veliko škodo dvema rodbinama. V Bolcu pogorela so gospodarska poslopja rodbini Jozevi (Kravanja-Hoban-Gabršček). Zažgala sta dva dečka, ki sta kupila za 1 kr. dve smodčici „drami“ in šla kadit v jeden malih hlevov. Ker je bilo na podih nad 1000 centov sena, mnogo stavbenega lesu, drv za celo leto, veliko gospodarskega orodja, a je pogorelo vse do tal, znaša škoda nad 4000 gld. Vse poslopje je bilo zavarovano za 2400 gld. in rodbina je prejela od tega 2000 gld., ker so rešili iz hleva tudi devet zavarovanih glav živine (krave in konje). — V Čepovanu je isti večer pogorel velikanski stog županov;

sumi se, da so ga zažgale zlobne roke. Tudi tu je škoda mnogo večja nego povrnjena škoda zavarovalnice, kajti v stogu je bilo silno veliko piče, ajde, grahe, itd., ker vse ni bilo zavarovano.

V Bolcu so najveljavniši možje iz trga in okolice priredili v soboto večer v gostilni „pri pošti“ sijajno večerjo-odhodnico g. sodniku Francu Dukiću, ki je naslednjega dne odšel na svoje novo mesto v Sežano. Gospod Dukić je bil celemu kraju nenavadno priljubljen sodnik, ki je užival neomenjeno zaupanje v uradu in zunaj njega. Bil je jako unet in delaven za občni blagor, kar je pokazal posebno kot predsednik „Olepševalnemu in pogozdovalnemu društvu“. Zató je bilo slovo jako ganljivo. Olepševalno društvo se je poslovilo od svojega predsednika, veteransko društvo od svojega častnega predsednika, Čitalnica in podružnica sv. Cirila in Metoda pa od svojega zvestega člana in podpiratelja. — Isti večer so Bolčani pozdravili novega sodnika g. pl. Bortolomei-a, kateremu želimo, da bi si znal pridobiti isto spoštovanje in ljubezen, kakor njegov prednik.

Iz Brd, 24. oktobra. Mi Slovenci plačujemo pošteno denarne davke, kakor Lahi, toda pravice nam vladni organi ne dajo kakor njim. Naš jezik — nosi verige. Tudi krvni davek smo poslali pošteno — brez upora 1. dne t. m. v vojašnice cesarske; a naša vlada se upira napraviti nam slovenske šole v Gorici! Do kdaj bo takó? *Briski.*

Šempas, 24. oktobra. — Naše „bralno društvo“ nam je priredilo preteklo nedeljo lepo „domačo besedo“ brez dnevnega reda. Vrstilo se je petje, godba in deklamacije. Petje so oskrbeli domači pevci, ki so za svoj trud želi obilo zasluženih pohval. Z godbo sta nas razveseljevala stric Krašan in pevovodja Žižmund. Deklamacije ste oskrbeli gospici Božičevi, učiteljici na Sloginih solah; poslušalci so obe pohvalili dolgotrajnim ploskom. Smeh pa je vzbujal in pretresal nam drob šaljivec Jernej Batič s šaljivim prizorom.

Ko je bil „uvoden del“ besede izvršen, zbrali so se okrog mize čepovanski pevci, ki so ta dan prišli obiskat svojega bivšega župnika. Z znano točnostjo so prepevali krasne slovenske pesni deloma sami, deloma združeno s šempaskimi pevci v lepi slogi. Slisali smo tudi razne napitnice, med drugimi ustanovitelju „bralnega društva“ g. Sedevčiču. K „besedi“ so došli tudi narodnjaki iz Črnič in z Ogerskega in Oseka. Žal, da je prehitro došel čas, ko so se odpeljali Čepovanci, mi pa razšli vsak na svoj dom želeč si v kratkem enakega večera ... tu doli, ali tam gori.

S Krasa, 22. oktobra. — Skoro v vse javne urade uvedla se je več ali manj naša mila materinščina. Če ne kot notranji jezik, saj kot poslovni jezik s strankami. Samo pri železnicah je še vedno v tiru neka zastarela navada, prepuščajoč nemščini svojo premoč in veljavo.

Pri državnih železnicah je v tem oziru nekaj boljše, a tudi tukaj bi se moralo pripoznati slovenščini večje območje ter jedenkrat uveljaviti rek: „Vsakemu svoje“.

Najslabše je z našim jezikom pri južni železnici. Tu je naša slovenščina prava pravcata pastorka.

Le pelji se iz Trsta proti Ljubljani; že na prvi in naslednjih postajah zapaziš samo nemške oziroma laške napise, uradniki so večinoma trdi Nemci ali Lahi; osobito se je v zadnjem času k tej železnici vgnjezdilo mnogo pristnih goriških Lahov a la Kranje, Planinšček, Makovec itd., kateri so hujši nasprotniki slovenskih teženj nego pristni Nemci ali Lahi. Dokaz temu prizor na sežanski postaji 11. t. m. mej takim goriškim Lahom in tržaškim Slovencem.

Na nabrežinski postaji, naznanja vratar odhod vlakov samo v nemščini in laščini. Nič boljšeni na drugih postajah, morebiti še slab e.

Tem nedostatkom se mora na mero-dajnem mestu v okom priti. Kdor trka, se mu odpre, torej trkajmo!

Zato je hvalevredno od strani sežanskega županstva, da je napravilo na glavno ravnateljstvo južne železnice prošnjo, da se napravijo na sežanski postaji napisi tudi v slovenskem jeziku, in naj se odkaže tako večja veljava slovenskemu jeziku.

Slovenska županstva v Nabrežini — za svoji dve postaji, namreč Nabrežinsko in Bibio - Devin (Razpotje Devin), — županstvo v Zgoniku za proseško postajo, — županstvo v Naklem za divaško postajo — posnemajte vrlo sežansko občino, napravite jednake prošnje na pristojno mesto ter zahtevajte na svoji zemlji svojih pravic.

Kolikokrat smo grajali javne ples — a vse zaman. Škoda je velikanska, katero uzročajo taki plesi v gmotnem in duševnem oziru, zato je merodajnih krogov dolžnost, misliti na odpravo te „narodne“ kuge.

Ne davno od tega je bil javen ples v Ponikvah pri Avberu. Kot „intermezzo“ nastal je mej Avberci in Ponikovci pretep, kateri se je končal z marsikatero razbito črepinjo v večni spomin. Gotovo bode letos kraška mladina plesala, da se bo vse kadilo. Zakaj? — Dosti vina imamo. —

Sežano hvalijo kot najlepšo in najzavednejšo vas ne samo na Krasu, ampak tudi na Slovenskem.

Jaz ji teh dveh superlativov ne zavidam, ampak še celo v polni meri privoščim, samo da se v nečem popravi. Razumeti ne morem, zakaj so še nekateri javni napisi samo v laškem jeziku, kakor n. pr. „Hôtel alle tre corone“, „Caffè Conrad“ — zakaj se nekateri gostilničarji skrivajo za restaurantom, namesto imeti lepó slovensko besedo: gostilnica itd.

Ako se more v Sežani še to in kaj drugega odpraviti — o čemer ne dvojim, — potem Sežani v polni meri pristojno ime: Prelepa in prezavedna vas na Slovenskem.

Sežansko okrajno glavarstvo ima samo nemški napis. Čudno!! — V.

Iz Tolmina, 10. okt. 1893. — Potujoč po naši slovenski Švici došel sem tudi na krasno Tolminsko. Odkritosrčno moram reči, da se mi je zelo omililo. Kogar bi tudi ne naudušili taki kraji, ki so po nekod divje-

romantični, po nekod pa mično-idilični? Bil sem tukaj prvič in ako mi bodo količkaj pripuščale razmere, hočem se povrniti prihodnje leto.

Marsikaj mi je jako ugajalo, a naletel sem tudi na nekaj, kar moram odločno *grajati*, kakor sploh *vsak zaveden rodoljub*. Čudom sem se čudil, videč v *slovenskem Tolminu* na tablicah *olepševalnega društva* — *pardon!* „*Verschönerungsvereina*“ — dvojezične napise, se-ve ad majorem gloriam Germaniae in Soditi po napisih, moralo bi biti tukaj nemško prebivalstvo; a temu ni tako. V Tolminu so čistokrvni Slovenci, ki se pa žal po svoji večini *še vedno uklanjajo nekaterim višjim*. Boječ se jim zameriti, zatajujejo raje svoje narodno prepričanje in *puste „privandrancem“, utisniti njih prijaznemu trgu dvojezično lice*. To slavno društvo daje svojim „*prostorčkom*“, „*počitkom*“ imena *neslovenskih zaslužnih oseb*, katerih v Tolminu skoraj nikdo ne pozna. Da bi se pa še bolj prikupili visoki vladi in jasno pokazali *narodno zaspanost sedanjih tolminskih merodajnih krogov*, posvetili so „*Warto*“ vrhu „*Kozjega roba*“ za slovanski narod na Primorskem *velezaslužnemu Rinaldini-ju*. Gospoda tolminska, to presega pa že *vse meje Vaše narodne mlačnosti!* Rad bi poznal zasluge tega moža za Vaš Tolmin in nas Slovence v obče!! Odlični naši poslanci so se gotovo motili, ko so v *izborni interpelaciji osvetlili delovanje* našega prevzvišenega namestnika. Treba jim bo iti v *drugič k Vam na svet, da se ne bodo več blamirali*.

Sploh pa je delovanje „*Verschönerungsvereina*“ zelo čudno, da se ne izrazim drugače. Napravili so na ljubinski cesti neki „*Razglet*“ — „*Blick*“ (prvotno je bilo napisano celó „*izglet*“; sčasoma, upajmo, pridejo že do pravilne pisave, vsaj ni nikake sile), ki je stal veliko svoto, pravijo *okoli 400 gld.* „*Razglet*“ je še precej lep, a pripravljeno je *vse jako neokusno*, kakor se je izreklo že več tujcev, Ali bi se ne bila lahko uporabila *taka svota v pametnejše namene?* Tudi drugi nasadi v Tolminu bi morali bit drugače in okusneje prirejeni. — Pri teh napravah mi je vzbudilo nekaj *ne malo smeha*.

Povsod imajo navadno po javnih vrtih, nasadih in drevoredih, postavljati stole. Tukaj, dragi čitatelji, dobite še več: *lepe mramorne mize — a brez stolov*. Prava *tolminska „specijaliteta“ ali pa kaj drugega*. Take posebnosti je težko drugod dobiti, izgovoril se je neki tujec.

Dragi Tolminci! Ne zamerite tem mojim opazkam. Predno se pa od Vas poslovim, svetoval bi Vam, *odpravite sedanje gospodarstvo* pri olepševalnem društvu, ki Vam nikakor *ne dela časti*. Pravili so mi, *da je preteklo že dve leti*, odkar je bil *zadnji občni zbor* tega društva, da-si so *na krmilu možjé, ki dobro poznajo društveni zakon in ki bi si morali šteti v dolžnost s točnim izvajanjem zakonov dajati drugim dober izgled*. Sedaj pa, ko sem Vam povedal Vaše „grehe“, moram pa le hitro odriniti; kajti rekli so mi, da *niso varni* taki ljudje, ki se *drznejo kaj*

ugovarjati. Vzamem takoj svojo popotno palico in jo popiham brzo dalje. Na svidenje v kratkem! Br!

V Tolminu so rodoljubi ustanovili hranilnico in posojilnico z neomejeno zavezo. Več bomo prihodnjič poročali o tej prepotrebni narodni ustanovi. Za danes pa častitamo rodoljubom, ki se niso ustrašili velikega truda, kateri so si radovoljno naložili na rame.

„**Radogoj**“ je dobil v naši deželi dva nova velikodušna podpornika. Tolminski župan g. Lj. Caza fur a pristopil je kot ustanovnik in plačal 100 kron — a dr. Josip Stanič, odvetnik v Tolminu, daroval je 2500 kron. Čast narodnej požrtvovalnosti imenovanih dveh gospodov!

Tržaške novice.

(Izvirno poročilo.)

Volitev. — V nedeljo popoldne vršila se je volitev poslanca pri Sv. Ivanu. Zmagal je kandidat političnega društva „*Edinosti*“ g. V a t o v e c. Ta volitev nam zopet dokazuje, da pri Sv. Ivanu je pravo rodoljubje doma, da svetoivanski narodnjaki se prav dobro zavedajo narodne dolžnosti. Slava jim!

Ker je pri tej volitvi igral don Pacor jedino le njemu lastno ulogo, ker je ta don Pacor pri volitvah v okolici neka neizogibna prikazen, dovolite mi, da ga nekoliko naslikam.

Nočem segati v njegovo privatno življenje, nočem praviti, kaj in kako je z njim, povem le toliko, da je kaplanoval pred leti v Trebčah, kjer se je znal ljudstvu na jeden ali drugi način tako prikupiti, da so ga volili poslanecem v V. volilnem okraju. Ker je prišel v mestni zbor, mislil si je, da pride tudi v državni, in za zadnjih državnozborskih volitev nastopil je proti Nabergoju.

Poročal sem v zadnjem „*Primorcu*“, da v okolici je poslanec Mauroner, pristaš „*progressove*“ stranke. Ako bi bil hotel Pacor proti temu kandidovati, zmagal bi bil gotovo. A tega ni hotel, temveč po vsej sili je hotel ostati v V. okraju. A propadel je. Njegova stranka (morda on sam) izdala je oklic na volilce, v katerem ga je imenovala: „*Očeta slovenskega naroda*“.

Pri volitvi pri Sv. Ivanu prikazal se je zopet. Dr. Turk je vedel, da on težko zmaga. Lahonska stranka je vedela, da z dr. Turkom ne prodré pri Sv. Ivanu, ker svetoivanski rodoljubi so pravi slovanski Sokoli. In kaj so storili? Oh! ta don Pacor, ki je rojen v tržaški okolici, katerega je rodila slovenska mati, ta don Pacor, ta „*oče slovenskega ljudstva*“ prilezel je par dnij pred volitvijo na dan, meneč, da pregovori slovenske rodoljube, naj delajo zanj. A pomagalo mu ni nič. Glasove so mu dali Lahoni, Slovenci pa so stali trdno za g V a t o v e c a, ki je tudi sijajno zmagal.

To naj Vam bode, dragi čitatelji, v svabilo, da nikdar ne daste svojega glasu veteranjaku. Pri vsaki mogoči priliki dobro presodite moža, kateremu hočete zaupati, katerega hočete posaditi na častno mesto, kjer naj Vas

zastopa. Od njega zahtevajte odkritosrčnost, odločnost, neustrašenost. Od njega zahtevajte, naj zastopa koristi volilcev, a ne svojih.

Spinčič in Rinaldini. — Gospod namestnik Rinaldini sklenil je bil, da poseti v spremstvu nekatere kraje v Istri, kjer je voljen Spinčič državnim poslancem. Človek bi mislil, da so Rinaldinija povsod navdušeno pozdravljali in sprejemali, človek bi mislil, da je kar vrelo ljudstvo, ko je prihajal cesarjev namestnik. Ako pride poslanec Spinčič v kak kraj v Istri, pokajo možnarji, nabere se vse polno ljudstva, ki ga navdušeno pozdravlja. Namestnik je vendar več, nego poslanec, zato bi si moral človek misliti, da je bil tudi vsprejem sijajniši. Res, videti je bilo mnogo lepakov, na katerih je kaj krasno stalo: „Živio naš cesar Fran Josip I.; Živio naš zastopnik Vjekoslav Spinčič!“ — a te besede so bile za marsikoga malo drugega nego navdušen vzprejem. Zamán je, narod vé, kedo ga ljubi, kedo se žrtvuje zanj. Narod vé, komu je treba vračati ljubezen. Tisoč in tisoč posetov iz rumene hiše ne pridobi slovanskih src na Primorskem in v Istri. Dokler se dejanski ne pokaže ljubezen vladnih mož do našega naroda.

Popravek. — Zadnjič sem poročal, da so se bili zbrali člani društva „Avstrije“ po veselici okoli okroglice mize, kjer je jeden prvih odbornikov sramotil okoličanske Slovence. Stvar pa je bila drugačna. Društvo je bilo priredilo banket. Pri banketu ustal je član in imel govor, v katerem je smešil slovenske okoličane. Slovenci pač ne moremo drugega, nego čestitati takemu društvu. A to čestitanje naj bode tako, da izstopi sleherni Slovan iz takega društva, katero se ne sramuje pod pretvezo patrijotizma smešiti patrijotične okoličane!

Tržaški mestni svet je sklenil, da ne pošlje nobenega zastopnika v komisijo za ustanovitev slovenskih šol. — Res radovedni smo, kako bo rešena prošnja za slovenske šole. Magistrat se jej upira z vsemi štirimi in vlada noče pokazati nikake dobre volje. Naj gledajo merodajni krogi, da ne bode prekasno! Slovenski stariši dobro vejo, kake so italijanske šole. Ker niso mogli poslati svojih otrok v slov. šolo k sv. Jakobu, ki jim je preoddaljena, poslali so jih raje v pravoslavno šolo. Letos je šlo 30 otrok v pravoslavno šolo, govorijo, da za temi pojdejo tudi drugi. — Kaj bo iz tega?

V Škedenju odprli so laški otroški vrt. Proti temu so se pritožili slovenski okoličanski poslanci. Mestni svet je pa zavrgel to pritožbo. Vse delovanje našega magistrata kaže le prejasno, da hoče z vso silo poitalijančiti slovensko okolico.

Burja začela je tuliti po noči od 18. — 19. t. m. Do 18. t. m. imeli smo prav gorke dneve, a burja nam je prinesla prvi mraz, ki je bil kaj občutljiv.

Narodna noša. — Človeku, ki ne ljubi domovine, dozdeva se, da narodna noša nima na sebi nič posebnega. Kedor pa ljubi domovino, kedor se joče, ako nam odtrga nasprotnik le ped zemlje, kedor vé, kaka dragocena stvar mu je materini jezik, ta vé, da

je narodna noša tudi neka svetinja. Ako izgubi narod svojo nošo, dokaže s tem, da upliva nanj tujec, dokaže s tem, da rase pri takem narodu tuj upliv. Upliv mesta na tržaško okolico je velik. Polagoma se umika slovenski jezik laškemu — a z jezikom gine tudi narodna noša in se nadomešča s tujo.

Možka narodna noša je že izginila iz okolice, dasi je bila prav lepa. V pokrivalo služil jim je takozvani „ferkindež“ — velika kosmata kapa, ki je kaj ponosno stala na glavi. Telovnik in jopič dičila je dolga vrsta srebrnih gumb. Hlače nosili so kratke, ker na nogah imeli so visoke škornje.

A okoličanke ostale so zveste svojemu rodu, zveste so ostale narodni noši, ker njih obleka je v resnici narodna, namreč: bela, modra, rudeča — prava trobojnica.

Krilo je brez rokavov, modre barve in spodaj ima širok rudeč našiv. Na glavi imajo veliko belo ruto, takozvano „pečo“, ki jim pokriva tudi ramena in je na glavi kaj okusno zvita. Srajca ali takozvana „opleča“ ima široke rokave, ki kaj krasno pristojajo vsej opravi. Kaj nežna jim je noga z belimi nogavicami in nizkimi čevlji (čolni). Veliki uhani in zlatanina na prsih in okoli vrata, kakor tudi lep šopek cvetlic v nedriji, se kaj lepo priklada okoličanki.

Pride naj okoličanka kamor hoče, povsod jo vse občuduje, kako krasno je vse na nji. Dasi dela ves teden kakor živina, dasi mora vsak dan v mesto in iz mesta, dasi je njeno življenje — življenje pravega trpina — vendar ti je v nedeljo vsa izpremenjena, dozdeva se ti, da imaš slovensko Vilo pred očmi, ako stopi pred te v krasni narodni noši.

„Edinost“ je v dveh zadnjih številkah obširno objavila zanimivo poročilo o volilnem shodu v Dekanih. Kdor more, naj čita to poročilo, ki obsega vse mogoče točke našega teženja in delovanja. Laginja in Spinčič sta doživela lep dan med svojimi volilci!

V Sv. Križu otvorila je „Lega Nazionale“ laško šolo. Sezidala si je lepo poslopje ob cesti proti Nabrežini, češ, da bodo hodili tjekaj tudi otroci z Nabrežine. Doslej se je upisalo v to šolo celih — deset otrok; to je dokaz, kakó zeló je bila potrebna. Rojaki, naša skrb bodi, da noben otrok vaših sosedov ne bo hodil v „Legino“ šolo!

Ostala Slovenija

V Poreču so se vršile pretekli teden volitve v mestni zastop. Ta glavna trdnjava istrskega italijanstva je v veliki nevarnosti, da je ne dobé v roke naši bratje Hrvatje; zato so Italijani, ki imajo vso oblast v rokah, také strahovito spačili volilne imenike, da je bilo Hrvatom nemogoče, misliti na ugoden uspeh, če tudi bi se z največjim ognjem podali v volilni boj. Dr. Laginja poslal je volilcem oklic, v katerem jih je prosil, naj ostanejo domá, ker proti tolikej krivici bil bi brezuspešen vsak hrvaški poskus. — Takó se je tudi zgodilo; Hrvatje so ostali doma. Italijani so pa izvolili mestno zastopstvo po

svoji volji. — Dr. Laginja se je pritožil na višje oblastnije proti nezakonitemu postopanju mestne sinjorije pazinske, ki se vzdržuje le z nasilstvom in krivico na krmilu. Pride čas tudi za vas!

— **Občinske volitve v Voloskem.** Dasi je bila zmaga hrvatskih rodoljubov gotova pri zadnjih občinskih volitvah v III. in v I. razredu in torej večina v občinskem zastopu, zmešali so združeni Italijani in pa Nemci iz Opatije stvar pri skrutinju v III. razredu tako, da je iz hrvatske večine nastala nemško italijanska zmaga. Tega ni nikdo pričakoval. A ta slava bode le kratka, kajti hrvatska stranka vložila je protest. Ni dvombe, da bode uničenih pet nasprotnih glasov, ker so nezakoniti.

Tržaški namestnik Rinaldini. — Dne 9. t. m. odstopil je tržaški namestnik Rinaldini uradno potovanje po podgrajskem okraju v Istri. Ljudje se za njegov prihod še zmednili niso. Samo župani in učitelji so ga pozdravljali, ker so morali. Narod, davke plačujoči narod je visokemu gospodu na drug način pokazal, kako sodi o njem in njegovem delovanju. Koder se je namestnik vozil, povsod so bili pribiti lepaki z napisom: „Živio naš cesar in kralj Franc Jožef I. Živio naš poslanec Vekoslav Spinčič!“ a po cestah je bilo potresenih na tisoče drobnih listkov v narodnih barvah in z istim napisom.

Koroško. — Hiša „Družbe sv. Mohorja“ je skoro že dovršena; to bo eno najlepših poslopij v Celovcu, na kar sme biti ponosen ves narod slovenski.

— V Marijanišču v Celovcu je 142 učencev. Koliko je Slovencev?

— Nemški „Bauernbund“ prireja svoje zборе in shode v čisto slovenskih vaseh in tam zabavlja in hujska proti Slovincem. Kakó krotke duše morajo pač biti naši koroški bratje, da trpé take predrznosti!

— Nesreče. V Glini pri Celovcu je utonil devetleten otrok. — Pogorel je kmet Korak v Gorčicah pri Ovbrah. —

Štajersko. — V Celjski okolici imajo učeraj in danes občinske volitve. Narodna stranka upa na zmago v vseh treh razredih.

— Celjski rodoljubi se shajajo zvečer v gostilni „pri mestu Gradec“, kjer tuji rodoljubi dobé vselej narodno družbo. — Celjska Čitalnica bo imela 29. t. m. občni zbor. — Celjski tamburaški zbor se je pomnožil za pet ženskih članov.

— Trgatev končala je na štajerskem v najlepšem vremenu, kar močno povzdigne dobroto vina. Letina je dobra.

— Štajerska hranilnica je sklenila, podpirati vinarstvo v deželi; v to svrhu je za zdaj določila nad 100.000 gld.

— Šolski nadzornik za južno Štajersko so že imenovani; med njimi je več nemškutarjev in sulferajnovcev. In to na slovenski zemlji!

— V Sevnici imeli so volilni shod; poročala sta poslanca Vošnjak in Jerman. Predstavil se je tudi kandidat za mesto Celje in trge g. dr. Hrašovec, ki je povedal, kakó bi deloval v deželni zboru, ako bi izvoljen;

shod ga je soglasno proglasil kandidatom.

— V Brežicah je rodoljubni gosp. L. Schwentner ustanovil pred časom knjigarno in prodajalnico glasbenih del. Zadnje dni je izdal tudi skladbo našega rojaka g. Hr. Volariča; to je mična polka-mazurka za glasovir. Imenoval jo je „Zvezdica“, ki stane le 48 kr. s pošto vred.

Kranjsko. — Pri Radečah začeli so graditi most čez Savo; stal bo 38.000 gld. Dovršen bo meseca julija.

— V Škofjiloki imajo širokznanu nunsko deklisko šolo. Zadnji čas so nune kupile tamošnji grad, v katerem imajo zdaj šole dosti prostora. Letos ima ta šola sedem razredov. Čudno, da je — učni jezik nemški!

— Z Gorenjskega prihajajo pritožbe, da tam živinoreja propada, namesto da bi napredovala. Le v radovljiskem okraju je letos 3045 glav goveje živine manj nego pred dvajsetimi leti. Slabo znamenje!

— V Kostanjevici se je kaj dobro sponeslo premovanje goveje živine. Kmetje so pripeljali obilo lepih krav in junic, ki so dobili mnogo premij.

— Trtna uš se čedalje bolj širi po Kranjskem. Zadnje čase so jo zasledili tudi v občini Lože na Notrajskem.

Volilni shod v Istri. — Učerašnji teden se je vršil v Dekanih pri Kopru volilni shod, katerega se je udeležilo nad 400 volilcev in poslanci Laginja, Spinčič, Jenko in Mandič. Dr. Laginja je poročal o svojem delovanju in o sedanjem položaju; volilci so mu nahušeno pritrdjevali. Predsednik preč. g. dekan Kompare predlagal je zaupnico dr. Laginju, kar se je soglasno zgodilo.

Slovenci v Ameriki imajo dva velika tednika: „Amerikanski Slovenec“ izhaja že drugo leto v Tovru, zadnji čas pa je začel izhajati v Novem Jorku delavski list „Glas Naroda“, ki je kaj skrbno uredovan. Ozira se precej dosti na staro domovino, kar je potrebno, kajti izseljenci radi čitajo novice iz svoje domačije. Tiska ga slovanska tiskarna „Hlas Lidu“, ki izdaja češki časopis enakega imena. Naslov: „Glas Naroda“ 436 E. 72 nd. St. New York.

Razgled po svetu

— „Slovansko pevsko društvo na Dunaju“ je pričelo trinideseto leto svojega delovanja. To društvo je na Dunaju izmed slovanskih, katerih je tu čez 50, najstareše, pa tudi najodličnejše. — Od nekdanj je bilo v tem društvu mnogo slovenskih pevcev, starih in mlajših. Število teh pa se je v zadnjem letu prav skrbilo; morda bode v tem letu bolje; če so slovenski vseučiliščniki prinesli več slovanskega duha seboj, pokaže se v kratkem. V prvi pevski vaji dne 13. vinotoka so bili že trije slovenski vseučiliščniki navzoči, dokaz, da so ti dobri Slovani. Želeti jih je še več, da moremo tudi na Dunaju negovati slovensko pesen. Vaje so vsak petek od 1/2 7. do 1/2 10. ure zvečer I., Salvatorgasse 12.

— **Narodna odločnost.** Najodličnejši trgovci v Trpanju v Dalmaciji izdali so okrožnico, da bodo od novega leta naprej pri dopisovanju rabili izključno le hrvatski jezik v svojih trgovinah nasproti izdelovateljem, kakor tudi odjemnikom v vsej avstro-ogerski državi. Ne bodo se ozirali na nikakoršne ponudbe, ako dotični agenti ne bodo umeli tudi hrvatski. Stvar ima globoko sezajoč pomen in bi bilo le želeli, da bi vrli trpanjski odločno narodni trgovci našli obilo posnemovalcev. Zakaj bi ravno mi Slovani delali tlako drugim narodom in trpeli, da našim nadarjenim mladeničem od trgovine jemljó najboljše službe dopisovalcev in zastopnikov tujci, katere mi potem še podpiramo, učeč se njihovega jezika, namesto da se oni uče našega. Če bi trgovci povsod postopali tako odločno, koliko naših ljudi bi prišlo do dobrega zaslužka?! Stvar ima torej poleg narodnega tudi nenavadno praktičen pomen in je torej resnega premisleka in posnemanja vredna.

— **Sestanek duhovnikov zagrebske nadškofije.** V torek teden zbrali so se v župnem dvoru sv. Marka v hiši g. dra. Štefana Boroše odposlanci zagrebske nadškofije zaradi popolnjenja nadškofovske stolice. Navzoče pozdravil je g. župnik Tadić, predsednikom bil je izvoljen sisaški župnik g. König, tajnikom pa urednik „Katol. lista“ dr. Volović. Prečitali sta se dve adresi, ki se izročita po posebni deputaciji sv. očetu papežu in Nj. Vel. kralju. Obe adresi, prva latinska, druga hrvaška, sta se vzprejeli z malimi spremembami in se je volila deputacija, ki odpotuje dne 23. t. m. na Dunaj, potem pa v Rim, da izroči imenovani adresi o imenovanju nadškofa zagrebskega.

Časnikarski odnošaji na Hrvaškem so res že neznosni. „Hrvatska“ je ponatisnila iz drugega lista članek o hrvaškem državnem pravu; članek je bil zaplenjen, urednik pa tožen in obsojen na tri tedne zapor; vrhu tega mora „Hrvatska“ v osmih dneh plačati 800 gld. izgube na varščini. Take obsodbe so priljubljena posebnost pristava Akurtija.

Državni zbor do danes še ni razpuščen, kakor smo že z gotovostjo pričakovali. Grof Taaffe se ne umakne preveč rad z visokega sedeža, na katerem trdno sedi že 14 let. — Vladine predloge o izjemnih naredbah v Pragi in okolici je poslanska zbornica izročila posebnemu odseku 24 udov; Slovence zastopa Alfred grof Coronini, ki je nasprotnik izjemnemu stanju. Odsek bo imel javne seje, ko bo razpravljal o teh naredbah. Vlada je namreč izjavila, da hoče navesti svoje razloge le v odseku, ker noče javne razprave (ali se boji luči?!). Na to je odgovorila zbornica s sklepom, da odsekova posvetovanja naj bodo javna. To je prvi udarec za vlado; upamo, da bodo sledili še drugi!

Štajerski poslanec g. M. Vošnjak je predlagal v seji danes teden, naj bi štajerski Slovenci imeli pet poslancev namesto treh. — Ljubljanski zastopnik g. Iv. Kušar pa je predlagal, naj bi trgovinska zbornica ljubljanska volila sama svojega poslanca. —

Predlog poljskega in konservativnega

kluba zastran živinske soli (ki naj bi prišla v prodajo že z novim letom), je zbornica sprejela. — V ponedeljek so poslanci Alfred grof Coronini, dr. A. Gregorčič in tovariši in terpelovali naučnega ministra zastran slovenskih šol v Gorici. Interpelacijo objavila je današnja „Soča“ v doslovnem prevodu.

Rodoljuben Srb. — V Špljetu je umrl Srb Konstantin Vučković, ki je zapustil 160.000 gld. za ustanovitev „Srbske Matice“. Naj bi novo društvo delovalo za bratsko uza-jemnost med Jugoslovani, toda ne v duhu sedanjega šovinizma, ki čedalje bolj objema srbsko razumnštvo!

— **Srbske novice.** V kratkem se snide srbska skupščina. V prihodnjem zasedanju se baje pojasni položaj Srbije nasproti sosednim državam, zlasti nasproti Avstriji. — Na Srbskem se čedalje bolj širi sovražno gibanje nasproti Avstriji; snuje se celó stranka, nekaka zaveza, ki bi začela gorečnejše delovati za „Veliko Srbijo“, ki bi se imela razširiti celó do Soče. — Belgrajski župan je brzojavil pariškemu županu in izrazil odkritosrčno veselje srbskega naroda, da so Francozje sijajno odlikovali ruske goste.

Na Nemškem so skoro že dovršene volitve v deželne zbore; največ sedežev so pridobili socialisti. — Novi pruski vojni minister je general Broussard-Schellendorf, ki je že več časa umirovljen; mož se ni nikdar odlikoval z drugim, kakor da se je znal gibčno sukati po parketih in uklanjati se — navzgor.

Na Holandskem in v Belgiji, kjer je silno veliko delavcev, vrše se teden za tednom delavski shodi, ki končujejo navadno z razsajanjem in poboji. Danes teden je na tisoče delavcev razsajalo pred kraljevim dvorom in žaljivo kričalo proti kralju. Orožniki so rabili orožje; štiri osebe so ustrelili in mnogo ranili.

Na Angležkem štrajkajo delavci v pre-mogokopih. Ker se gospodarji nočejo udati, da bi povišali dnino, delavci pa nočejo od-jenjati od svojih zahtev, nastala je med zadnjimi velika revščina in lakota. Vendar delavci stanovitno vstrajajo in nočejo iti na delo.

— **Rusi na Francoskem.** Velikanske slavnosti, ki so se vršile na Francoskem v čast ruskim gostom, niso kaj nič po volji Nemcem. To radi verujemo! Iz Pariza so Rusi odšli zopet v Tulon in od tam se vrnejo po morju domov.

Med Poljaki v Avstriji po malem a vstrajno prodira velika misel slovanske uza-jemnosti. Poljski poslanci, ki večinoma niso dobri Slovani, zgubljajo čedaje več tal pod nogami. Te dni so poljski vseučiliščniki v Lvovu brzojavno naznanili Mladočehom, da obsojajo poljske poslance, ker so za odobre-nje izjemnih naredb in proti premembi volil-nega reda. Poljski poslanci se bojé za svoje mandate, a upamo, da jih še prej izgubé s takim neslovanskim postopanjem, kakoršno vidimo vsak hip pri njih.

Dunajski župan dr. Prix se je odpove-dal, pridržal pa je mandat kot mestni zasto-pnik. K temu koraku je bil prisiljen, kajti pod

njegovim vodstvom je mestna uprava strahovito zavozila. Vrh tega je dr. Prix na svojo roko prodal skoro za milijon vrednostnih papirjev, od česar ima uprava veliko izgubo.

Španija bo imela vojno z Marokom v Afriki. Več polkov pod poveljstvom generala Chinchillo je že na poti tje doli, a tudi Maročani se pridno pripravljajo na odpor.

Raznoterosti.

K članku o goriški trgovinski in obrtniški zbornici na prvi strani današnjega „Primorca“ imamo dodati, da smo danes prejeli zadnje podatke o vseh trgovcih in obrtnikih celega boljškega okraja. Presrečna hvala sotrudnikom! — Vseh je 96, volilcev pa 31, kar je v primeri z drugimi okraji nenavadno veliko.

Kolera še vedno straši v raznih krajih naše Avstrije in tudi v drugih državah. Na Ogerskem je zadnje dni umrlo okoli 50 oseb. Tudi v Slavoniji in v Galiciji še niso prosti tega neprijetnega gosta. V sredo je zbolel celó na Dunaju za kolero neki sluzabnik na parniku, ki je priplul po Dunaju iz Pešte.

Nov srebrn rudnik zasledili so v Pribramu na Češkem. Tamkaj je že več slovečih rudnikov; v enem se je lani prigodila strahovita nesreča, da je nastal požar, ki je usmrtil več sto oseb.

— **Letošnje novačenje v Avstriji.** V vseh treh razredih se je predstavilo letos v zdravniško preiskavo 764.330 novincev; potrjenih je bilo 171.310. Odstotno število za vojaščino sposobnih se je znižalo za 12%, kar ni ravno veselo znamenje.

— **Zavod za cepljenje proti pasji steklini.** Ker so se poskušali s cepljenjem proti pasji steklini, katero se zdaj vrši z boljšim uspehom iz krvi zastrupljenih živali, obnesli dobro, vlada ustanovi zavod za cepljenje na Dunaju.

— **Boj v menažeriji.** V Čikagu bil je v Hagenbeckovi menažeriji v razstavi krut boj med dvema medvedoma, tremi leopardi in jednim levom. Med gledalci nastal je velik strah in je bilo v gnječi pri izhodih več žensk in otrok poškodovanih. Krotitelja levov, ki je hotel pomiriti besne zverine, so le-te napadle in smrtno ranile.

— **Roparstvo v Italiji.** Na cesti iz Bologne v Ferraro napadli so roparji trikrat razne potovalce, kar je vzbudilo veliko razburjenost. Tovarnar vit. Buratti jeden najpremožnejših mož v Bologni, ki se je branil proti sedmim roparjem, bil je ustreljen in oropan. Trgovca Barbierija in Grandinija napadli so roparji, ju ranili in oropali. O roparjih ni sledu.

— **Živo apno za ohranjenje sadja.** Sadje in krompir se dolgo ohrani, ako ga posujemo z zmletim živim apnom. Krompir se je na ta način ohranil štirinajst mesecev.

Jesenska paša je živini dostikrat kaj nevarna. Vreme je v tem času navadno jako spremenljivo, deževno in mrzlo in tudi slana že rada pada, kar vse kaj lahko ugrozi

prehajanje zlasti prebavil. Krave, ki uživajo ozebljeno klajo, kaj rade zvržejo. Da se pa živina raznovrstnih boleznij, ki vsled jesenske paše lahko nastanejo, nekoliko ovari, naj se ji polaga v jutro in zvečer malo suhe krme; na pašo pa se naj nikar poprej ne spušča, dokler ni rosa in slana popolnoma izginila in tudi zvečer naj se ne pušča predolgo na paši. Po močvirnih in zelo mokrih travnikih pa živine sploh ni pasti, kakor tudi ne pri mokrem in hladnem vremenu.

— **Nemirne konje,** ki se ne puste podkovati, s tem pomiriš, da uliješ na roko nekaj kapljic petersiljevega olja in potem konju držiš roko pod nosnicami.

— **Visoka starost.** V Baji umrl je obče znani Srb Antonije Jarkovec v visoki starosti 110 let. Njegov najmlajši še živeči brat star je 98 let. Pokojni Jarkovec bil je do zadnjega krepak in je še to poletje delal v svojem vinogradu.

— **Sin povozil očeta.** V Duchcovu na Češkem povozila je lokomotiva starega železniškega paznika Vaclava Kaufmanna; strojevodja dotične lokomotive je bil ponesrečenecv lastni sin.

Srednje šole za dekleta so v Avstriji še velika redkost; že nekaj let imajo eno tako šolo v Pragi (češko), ki izbornou uspeva, letos so jo pa Nemci otvorili v Karlsruhe.

Družba tatov. — V Pešti so redarji prišli na sled tatinski družbi, ki je štela nad 50 glav; kradli so že od l. 1891., a še le zdaj so padli pravici v roke.

Morilec žen. — Na Holandskem so zaprli moža, ki je umoril tri svoje žene; tretjo je utopil.

Katoličanstvo v severni Ameriki kaj hitro napreduje; le v severno-ameriških zedinjenih državah, kamor se največ priseljujejo Evropejci in med temi tudi Slovenci, jih je že nad 15 milijonov.

Podplati iz jekla. — Neki inženir v Cvikovu na Saksonskem iznašel je podplate iz jekla, ki so pa prav lahki. Ustanovil je že tovarno za take podplate. To bodo čevlji trdni! Naši čevljarji gotovo ne bodo preveč veseli te novice, ker ljudje bodo, ako se spone ta iznajdba, potrebovali odslej veliko manj obuvala nego do zdaj s podplati iz kož.

Tovarna zgorela. — Pri Florenci na Laškem je zgorela tovarna za svilo; lastnika sta Häslar in Mayer. Škode poldrugi milijon lir.

— **Dva dni v smrtni nevarnosti nad breznom.** Na Tirolskem v „Pusterthalu“ padla je kmečka deklina v gorah nad prepodom, ter obvisela na drevesu komaj meter oddaljenim od roba. Omedlela je že med tem ko se je kotalila navzdol in je na svojo grozo pozneje zapazila smrtno nevarnost, v kateri se nahaja, viseča nad 100 metrov globokim prepodom. Bila je tako oslabela, da si ni mogla pomagati. Tako je visela dva dni in dve noči in še le tretji dan prišel je pastir mimo, katerega je poklicala na pomoč. Z velikimi težavami rešili so prihiteli možje nesrečnico iz groznega položaja.

— **Slučaji, ki niso več slučaji.** Ženi ameriškega kmetovalca Villiam Hinnemana

se je sanjalo, da se je nje mož obesil. Vsa tresoča te groze se vzbudi iz spanja in zapazi, da je moževa postelja prazna. Silno prestrašena jame moža iskati in ko ga ne najde v hiši, stopi na dvorišče in vidi moža, visečega pred vratni hleva. Mož je zapustil osmero otrok.

— **Kolera na ladiji.** Grozne vesti prihajajo o vožnji italijanskega parnika „Remo“ v Brazilijo in nazaj. Ko je došel parnik pred Rio de Janeiro, so štirje popotniki na parniku oboleli. Braziljska vlada zbog tega ni pustila parniku v pristanišče, ampak vojna ladija ga je preskrbela z živežem in ogljem ter ga spremila na široko morje. — Ko se je parnik napotil nazaj v Italijo, pojavila pa se je kolera. Razsajala je takó, da je umrlo, ko je te dni parnik došel pred pristanišče v Asinari, že 90 oseb za kolero! Izvzemši tri mornarje, so umrli vsi popotniki. Parnik mora ostati dolgo časa pred Asinaro v opazovanju.

— **Sleparski škof.** Po Avstriji klati se neki slepar pod imenom J. Audon, ki je preoblečen kot duhovnik in se predstavlja kot kaldejski škof in pri lahkovernih ljudeh pobira miloščine za cerkvene namene. Papežev nuncij opozoril je razne škofijske urade na tega sleparja, ki uporablja nabrane novce za se.

— **Turčija** se je baje prestrašila presrečne zveze, ki postaja čedalje ožja med Rusijo in Francijo; zato se hoče pridružiti trozvezi. Takó pripoveduje „Köln-Zeitung“.

V Parizu je umrl glasoviti francoski general Mac Mahon; umrl je spravljen z Bogom in pokopan je bil s katoliškim pogrebom. Pogreb je bil velikanski; udeležili so se ga tudi ruski gostje. Na grobu sta govorila ministerski predsednik Dupny in vojni minister general Loizillon.

Ognjenik se je oživil. — V japonski pokrajini Fukušina je začel bluvati ognjenik, o katerem se je mislilo, da je že davno ugasnil. V tej pokrajini je že pred petimi leti se oživel ognjenik Bandaisasa, kateri že več let ni blual. Tedaj je bilo več vasij uničenih in na stotine ljudi poškodovanih. Majhna reka, ki teče mimo tega ognjenika, se je zajezila in naredila 8 kilometrov dolgo jezero. Letos je pa na drugi strani omenjene reke začel bluvati ognjenik Ivozon. Začel je bluvati lavo in kamenje. Ubilo je med drugim dva inženirja, ki sta preiskovala geološke razmere v tem kraju.

Največji svetilni stolp je zgrajen na nosu De-lja-Ges blizu Haura. Svetloba njegova je jednaka 2½ milijona sveč. Seveda je svetloba električna.

Vseučilišče in ženske. — V Wallesu na Angleškem so sedaj osnovali vseučilišče, katero ima v določilnih svojih, da so slušateljice na njem popolnoma enakopravne s slušatelji.

— **Vinska letina na Španskem** je letos tudi izredno dobra. Ljudje ne vedo kam z vinom, ki nima nikake cene in je prodajajo prav pod nič. Ne daleč od Lirije v pokrajini Valencija stoji voz, a na njem tovor vina z velikim napisom: „Potnik! ako si žejen, pij kolikor ti je drago, a ne pozabi, da potem

sod začepiš". Lastnik namreč ni hotel vina izliti, kakor delajo drugi, nego je raje privoščil potnikom.

Anarhisti v Rimu. — Žalostno stanje italijanskih delavcev uporabljajo anarhisti, da širijo svoje nazore med tem stanom. V Rimu je pretekli teden znani žid Barzilai govoril v nekem gledišču o delavskem uprašanju; med govorom je nastal v gledišču pretep in neki anarhist je s samokresom ustrelil na Barzilaia, a ga ni zadel. Po noči je pa gledišče pogorelo.

Sibirska železnica. — Ruska vlada pridno izdeluje sibirsko železnico, ki bo največja na svetu; držala bo od Evrope preko cele Sibirijske do Kine in do Tihega ali Velikega oceana. Dogotovljena bo l. 1902. S to železnico bo 440 milijonov ljudi v zvezi z Evropo radi česar bo za občno kulturo, za trgovino in obrtnijo velikanskega pomena.

Stekla mačka je v Blinskemkotu na Hrvaškem ugriznila več otrok; zdravnik dr. Guče je rane takoj izrezal in izžgal.

Ženo utopiti je hotel kmet Marko Parač iz Zagradja na Hrvaškem. O polnoči sta nesla žito v mlin. Prišla sta do vode in ljubezni možicelj je prisilil zakonsko polovico, da je skočila v vodo. Žena se je rešila in našla zavetja pri učitelju. Ko je mož to izvedel drugo jutro, zahteval je, naj pride žena domov; toda preden se je to zgodilo, odpeljali so orožniki moža v zapor.

Tovarna v zrak. — V tovarni za smodnik v Kragujevcu na Srbskem nastal je 17. t. m. ogenj, smodnik se je užgal in cela tovarna je zletela v zrak. K sreči se je ponesrečilo le šest oseb. Razmesarjena telesa nesrečnikov našli so do štiri kilometre daleč proč. Zemlja se je tresla več kilometrov naokrog.

SMEŠNICE.

(Nabira H. V.)

V vasi je gorelo. Deček priteče domov in pové očetu. Ta ga upraša, če vé kakó je ogenj „ven prišel“. — „O dá“; reče deček, „ko je zgorela streha, se je posula in potem je prišel ogenj tam skozi „ven“.“

„Ali poznate zatoženca?“ — upraša sodnik pričo. — „O, dobro, — saj sva bila skupaj v nekejštacuni —“. — „Kdaj je bilo to?“ — upraša sodnik zatoženega tatu. — „Bo kmalu pet let; — bilo je nekega dne ob treh zjutraj, — pa gospodarja ni bil zraven“, — odgovori zatoženec.

„Kaj si se učil danes v šoli?“ — upraša mati sinčka, ki je prišel objokan domov. „Štel sem“, — reče deček. „No, kaj štel?“ — „Kolikokrat sem jih dobil po hrbu“.

Tone: „Ti, kaj praviš o tem vinu? Meni se zdi, da je v njem vendar malo preveč vode!“

Jurij: „Jaz pa mislim ravno narobe: da je v tej vodi premalo vina!“

Strežaj v krčmi: „Zdravi, gospod železnični strojevođa!“ —

Pri drugi mizi kmet svoji ženi:

„Viš, Marjana, — uni tam je tisti, ki „kučira ajzenpon“. Le tega ne morem razumeti, da more takó majhen človek takó strašno žvižgati!“

Zdravnik: „Vaš mož je že zopet bolan? Gotovo živi neredno“. — Žena: „To pa ne: on pije vsak dan redno svojih deset „ahtelčkov“ in gre vsako jutro spat točno ob treh“.

Jožek in Nežica sta občudovala na ulici osličo z mladim osličkom. Ko sta prišla domov, pripovedoval je Jožek staremu očetu:

„Joj, dedek, kakó lepa oslička sva videla, stara in mladeža. Mali je bil takó... takó... velik, kakor — jaz, a veliki takó, kakor... — Ti“

Na to se oglasi Nežica:

„Pojdi no, Jožek, kaj blebetaš; saj takó velikih oslov, kakor je naš dedek, niti ni, je-li dedek, da jih ni“?!

Tržne cene.

Kava santos 150 do 160, sandomingo n java 168, portoriko 176 do 199, cejlon 192, moka 185. — Sladkorju ceua pada; zdaj je po 39¹/₂. — Petrolji 17³/₄ v sodu in 5.60 v zaboju. — Slanina 75. — Maslo 80, kuhano 92.

Moka je še vedno po ceni: št. I. 13.60, II. 13.— III. 11.80, IV. 11.10, V. 11.60. Otrobi debele 5.40, drobne 5. — Turšica domača (bela) 6.—, tuja 6.50 do 5.60.

Naznanilo.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem dné 15. oktobra t. l. odprl svojo

odvetniško pisarno

v Postojni

(v Kogej-evi hiši)

Dr. Dragotin Treo

odvetnik.

Stolpne ure!

Priporočam se prečastitim cerkvenim in občinskim predstojništvom za napravo novih ali popravilo starih stolpnih ur.

Moje ure so iz najboljšega blaga in zelo trajnega dela. Izdelujem jih po najnovejšem načinu, in ker so matematično popolnoma natančno uravnane, kaže jo čas tako točno, da jih ni treba regulovati.

Cene so zelo nizke. Jamstvo 5 let. Proračune na zahtevanje brezplačno.

Bogdan Oblak,

urur

na Vrhniki (Kranjsko.)

Po nizki ceni prodam okroglo žago (cikolar), v dobrem stanu; goni se lahko z rokami, (z velikim kolesom) ali pa z vodno oziroma parno močjo.

Anton Makuc, mizar v Solkanu št. 50

Gostilnica!

Via Municipio št. 9

Ang. Bošk.

priporoča se Slovencem. Toči izvrstna vina in dobro pivo. — Posebno izborna je kuhinja in sprejema po nizki ceni naročila na kosilo in večerjo. — Svoji k svojim!

FOTOGRAFIČNI ZAVOD

Anton Jerkič

edini slovenski in prvi fotograf v Gorici ima svoj zavod v ulici sv. Klare št. 5 na vrtu. Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršuje solidno, točno in po nižjih cenah nego katerikoli drug fotograf.

Štiri slike za 1 gld.

Izdajatelj in urednik A. Gabršček.

Tiska „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Ivan Druša

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima Domačo Kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič

čevljar v Semenški ulici št. 4. se preporoča Slovencem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kurnu ima zalogo Steinfeldskega Piva, v sodčkih in steklenicah ter žita, moke in otrobij.

Franc Jakil

na sredi Raštelja št. 9 ima založnico usnja, katero prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijanska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semenški ulici ima prodajalnice vsakovrstnih klobukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga za vse, kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovrtnike, sablje z vso opravo, zlate in sreberne zvezde, skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in

K a v a r n i

„Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaskih Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisov v raznih slovanskih jezikih. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar

Ad. Hauptmann

tovarnar oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani, ob vogalu Reseljeve ceste št. 41 v lastni hiši in filijala: Slonove ulice št. 10-12.

Ant. Zagorjan

v Zvezdi v Ljubljani (v hiši „Matice Slovenske“) ima prodajalnice šolskih in drugih knjig ter vseh šolskih in pisarniških potrebščin.

Anton Koren

trгоvec poleg gostilne „pri zlatem levu (al leon d'oro)“ v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobne.

Peter Birska

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caraveggia št. 4.) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom (na debelo v Vrtni ulici št. 8 (poleg ljudskega vrta na desno) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Franc Bensa

v ozki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah. Zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje, itd. Pisanke in risanke iz do-brega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.